

บทที่ 5

แนวทางการส่งเสริม SME ตามระดับการเติบโตของธุรกิจ (Business Life Cycle)

สถานการณ์ระดับการเติบโตของธุรกิจ (Business Life Cycle) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2559

ในปี 2559 มีจำนวนนิติบุคคลดำเนินการนำส่งงบการเงินประจำปี จำนวน 469,989 ราย ซึ่งในจำนวนนี้เป็นนิติบุคคลที่นำส่งงบการเงินต่อเนื่อง 4 ปีล่าสุด จำนวนทั้งสิ้น 228,783 ราย และเป็น SME 223,615 ราย จากข้อมูลดังกล่าว สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ระดับการเติบโตของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามการจัดกลุ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

ตารางที่ 5.1

เกณฑ์ในการพิจารณาการจัดกลุ่มผู้ประกอบการตามศักยภาพการดำเนินธุรกิจ โดยใช้เกณฑ์รายได้รวมจากงบการเงิน 4 ปีล่าสุด

การจัดกลุ่มผู้ประกอบการ	การจัดกลุ่มผู้ประกอบการย่อย	นิยาม
1. กลุ่มผู้ประกอบการที่มีความเข้มแข็ง (Strong)	1.1 กลุ่ม Very strong	รายได้รวม 3 ปีขยายตัว มากกว่า 20 % ติดต่อกัน 3 ปี
	1.2 กลุ่ม Relatively Strong	รายได้รวม 3 ปีขยายตัวเป็นบวกทุกปี รวม 3 ปี มากกว่า 20 %
	1.3 กลุ่ม Strong	รายได้รวม 3 ปีขยายตัวรวมกัน มากกว่า 20 %
2. กลุ่มผู้ประกอบการที่มีความเติบโตแบบปกติ (Regular)	2.1 กลุ่ม Almost Strong	รายได้รวม 3 ปีขยายตัวรวมกัน มากกว่า 5% แต่ไม่เกิน 20%
	2.2 กลุ่ม Regular +	รายได้รวม 3 ปีขยายตัวรวมกัน มากกว่า 0% ถึง 5%
	2.3 กลุ่ม Regular -	รายได้รวม 3 ปีลดลงรวมกัน น้อยกว่า 0% ถึง -5%
3. กลุ่มผู้ประกอบการที่มีความเติบโตแบบลดลง (Turnaround)	3.1 กลุ่ม Turnaround 1	รายได้รวม 3 ปีลดลงรวมกัน มากกว่า -5% แต่ไม่เกิน -20%
	3.2 กลุ่ม Turnaround 2 (Streetfighter)	รายได้รวม 3 ปีลดลงรวมกัน มากกว่า -20%

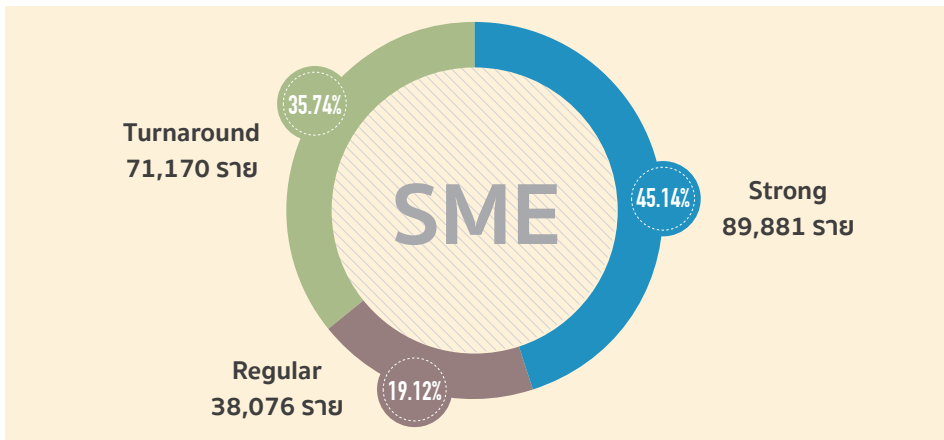
ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ประกอบการ SME ตามการจัดกลุ่มผู้ประกอบการ โดยใช้เกณฑ์รายได้รวม จากงบการเงิน 4 ปีล่าสุด ผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการที่มีความเข้มแข็ง (Strong) เป็นจำนวน 89,881 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 45.14 ของผู้ประกอบการ SME ที่ส่งงบการเงินต่อเนื่อง 4 ปี ย้อนหลังทั้งหมด รองลงมาผู้ประกอบการ SME จะอยู่ในกลุ่มที่มีความเติบโตแบบลดลง (Turnaround) เป็นจำนวน 71,170 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 35.74 และผู้ประกอบการ SME จะอยู่ในกลุ่มที่มีความเติบโตแบบปกติ (Regular) เป็นจำนวน 38,076 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 19.12

ภาพที่ 5.1

แสดงสัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการ SME ตามการจัดกลุ่มผู้ประกอบการ

ที่มา : ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จำนวนผู้ประกอบการ SME จำแนกตามภาคธุรกิจและการจัดกลุ่มผู้ประกอบการ โดยใช้เกณฑ์รายได้รวมจากงบการเงิน 4 ปีล่าสุด

1. จำแนกตามการจัดกลุ่มผู้ประกอบการ

1.1 กลุ่มธุรกิจที่มีความเข้มแข็ง (Strong) จะเป็นผู้ประกอบการ SME ที่อยู่ในภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ 52.48 ของผู้ประกอบการ SME ที่ส่งงบการเงิน 4 ปีล่าสุด รองลงมาจะเป็นภาคการค้า คิดเป็นร้อยละ 32.11 ภาคการผลิต คิดเป็นร้อยละ 14.94 และภาคธุรกิจการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 0.47

1.2 กลุ่มธุรกิจที่มีความเติบโตแบบปกติ (Regular) จะเป็นผู้ประกอบการ SME ที่อยู่ในภาคบริการคิดเป็นร้อยละ 51.31 ของผู้ประกอบการ SME ที่ส่งงบการเงินย้อนหลัง 4 ปี รองลงมาจะเป็นภาคการค้าคิดเป็นร้อยละ 31.88 ภาคการผลิตคิดเป็นร้อยละ 16.34 และภาคธุรกิจการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 0.47

1.3 กลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตแบบลดลง (Turnaround) จะเป็นผู้ประกอบการ SME ที่อยู่ในภาคการค้าเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.23 ของผู้ประกอบการ SME ที่ส่งงบการเงินย้อนหลัง 4 ปี รองลงมาเป็นภาคบริการคิดเป็นร้อยละ 40.43 ภาคการผลิตคิดเป็นร้อยละ 17.88 และภาคธุรกิจการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 0.46

2. จำแนกตามธุรกิจ

2.1 ภาคธุรกิจการเกษตร

สำหรับ ภาคธุรกิจการเกษตร ในกลุ่มผู้ประกอบการที่มีการส่งงบการเงินต่อเนื่อง 4 ปีล่าสุดนั้น ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการ SME จะอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีความเข้มแข็ง (Strong) คิดเป็นร้อยละ 45.19 รองลงมาคือ ผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตลดลง (Turnaround) คิดเป็นร้อยละ 35.57 และผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตปกติ (Regular) มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.24

2.2 ภาคการผลิต

ใน ภาคการผลิต ผู้ประกอบการ SME จะอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีความเข้มแข็ง (Strong) ในสัดส่วนที่สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.48 รองลงมาคือ ผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตลดลง (Turnaround) คิดเป็นร้อยละ 39.30 และผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตปกติ (Regular) มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.22

2.3 ภาคการค้า

ใน ภาคการค้า พบว่าผู้ประกอบการ SME จะอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตลดลง (Turnaround) ในสัดส่วนที่สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.71 รองลงมาคือ ผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีความเข้มแข็ง (Strong) คิดเป็นร้อยละ 41.03 และผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตปกติ (Regular) มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.26

2.4 ภาคบริการ

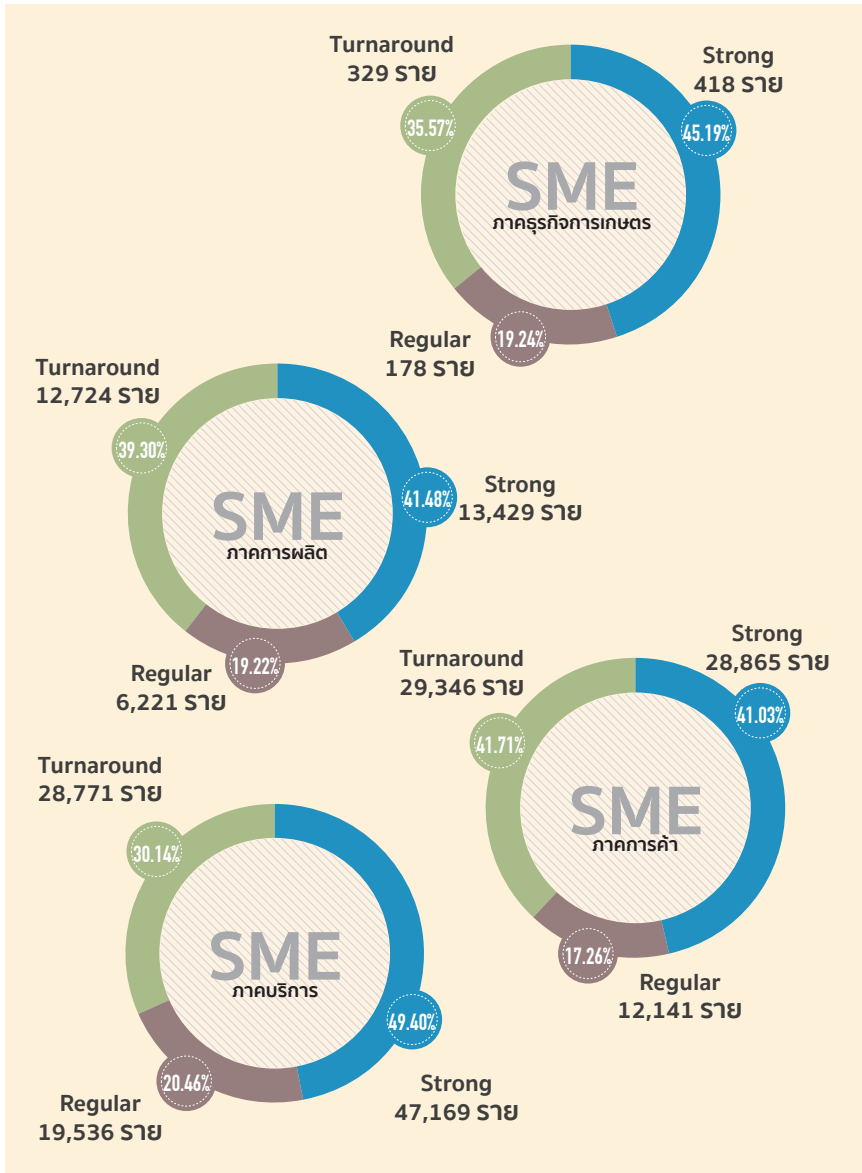
ใน ภาคบริการ ผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีความเข้มแข็ง (Strong) คิดเป็นร้อยละ 49.40 รองลงมาคือ ผู้ประกอบการ SME จะอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตลดลง (Turnaround) คิดเป็นร้อยละ 30.14 และผู้ประกอบการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่มีการเติบโตปกติ (Regular) มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.46

จากสัดส่วนของการจัดกลุ่มในแต่ละภาคธุรกิจจะเห็นได้ว่า ภาคการผลิตและภาคการค้ามีกลุ่ม Strong และกลุ่ม Turnaround ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ และการสร้างปัจจัยเอื้อต่อการประกอบธุรกิจให้กับผู้ประกอบการจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ในกลุ่ม Turnaround สามารถปรับตัวในการทำธุรกิจและกลับเข้าสู่กลุ่ม Regular หรือก้าวขึ้นมาอยู่ในกลุ่ม Strong ได้มากขึ้น ในที่สุด ส่วนในภาคบริการนั้น มีสัดส่วนผู้ประกอบการอยู่ในกลุ่ม Strong มากกว่ากลุ่ม Turnaround ค่อนข้างมากแสดงให้เห็นว่าธุรกิจบริการมีทิศทางเติบโตที่ดี

ภาพที่ 5.2

แสดงจำนวนผู้ประกอบการ SME จำแนกตามภาคธุรกิจและการจัดกลุ่มผู้ประกอบการ

ที่มา : ฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการส่งเสริม SME และการดำเนินงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามศักยภาพการดำเนินธุรกิจ

จากรายงานผลการดำเนินงานส่งเสริม SME ประจำปี 2559 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถดำเนินการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ตามศักยภาพการดำเนินธุรกิจโดยใช้เกณฑ์รายได้รวมจากงบการเงิน 4 ปีล่าสุด โดยสามารถพัฒนาและส่งเสริม SME ทั้งในด้านบุคลากร สถานประกอบการ ผลิตภัณฑ์หรือบริการของ SME รายละเอียดดังนี้

- **กลุ่มผู้ประกอบการ Regular และ Strong** มี SME ได้รับประโยชน์จำนวน 17,948 ราย จาก 8 โครงการ วงเงินงบประมาณ 480.86 ล้านบาท โดยเน้นการส่งเสริม SME ที่ดำเนินกิจการอยู่แล้วให้เติบโตและมีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น ดังนี้

- เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต ส่งผลให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ 160 ล้านบาท มูลค่าของเสียลดลงร้อยละ 3 และมูลค่าต้นทุนลดลงร้อยละ 6
- เพิ่มความรู้และประสบการณ์ทางการตลาดส่งผลให้เกิดมูลค่าทางการค้า 1,580 ล้านบาท
- SME มีการลงทุนด้านนวัตกรรม 40.639 ล้านบาท ในโครงการวิจัย และ R&D
- SME ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการและเชิงลึก ตลอดจนสร้างพี่เลี้ยงทางธุรกิจ

- **กลุ่มผู้ประกอบการ Turnaround** มี SME ได้รับประโยชน์จำนวน 24,445 รายจาก 3 โครงการ วงเงินงบประมาณ 3,630 ล้านบาท เพื่อดำเนินการฟื้นฟู SME ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างมั่นคง โดยเน้นกลุ่มธุรกิจที่ได้รับผลกระทบและปรับตัวไม่ทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจ แต่ยังมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจได้รับทราบปัญหาจุดอ่อนโดยมีที่ปรึกษาและจัดทำแผนพัฒนากิจการ/ปรับโครงสร้างหนี้ผ่านการช่วยเหลือเพื่อให้ SME ได้รับการอุดหนุนเงินทุนเพื่อการหมุนเวียนกิจการให้ธุรกิจอยู่รอด

ในปี 2560 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ดำเนินงานโครงการร่วมกับหน่วยร่วมดำเนินการเพื่อผลักดัน ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในแต่ละกลุ่มอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ดังนี้

- **กลุ่มผู้ประกอบการ Regular และ Strong**

ด้านการส่งเสริม SME ที่ดำเนินกิจการอยู่แล้วให้เติบโตและมีนวัตกรรม เป็นการดำเนินการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจระดับเติบโต เช่น การวินิจฉัยธุรกิจ/Coaching การเสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในเชิงลึก การส่งเสริมและพัฒนาให้มีช่องทางทางการตลาดเพิ่มขึ้นในรูปแบบ Business to Customer (B2 B 2C) และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มศักยภาพสู่ตลาด งานส่งเสริมศักยภาพเสริมสร้างขีดความสามารถและโอกาสทางการค้าให้กับ SME รวมถึงสนับสนุนการขายตลาดธุรกิจในตลาดต่างประเทศ เป็นต้น

- **กลุ่มผู้ประกอบการ Turnaround**

ด้านการฟื้นฟู SME ให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างมั่นคง เพื่อช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาด้านการเงิน การชำระหนี้ในการดำเนินธุรกิจ เช่น โครงการฟื้นฟูกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โครงการเงินทุนพลิกฟื้นวิสาหกิจรายย่อย และโครงการปรับแผนธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถ

จากทั้งหมดนี้ ภาครัฐจะไม่สามารถดำเนินการวางนโยบายและแนวทางการส่งเสริม SME ตามระดับการเติบโตการดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ได้ หากขาดการจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนสถานประกอบการกับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้ประกอบการ SME ให้ได้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ SME